

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

25. An Missa dicta in Altari privilegiato prosit viventibus? Et an Pontifex possit Altaria privilegiata pro vivis concedere? Et an sit licitum viventem sibi Missam pro defunctis celebrari facere? Ex ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

1. Quod Altare translaturum tamen; immo etiam si imago
 scilicet eiusdem Mysterij, aut Sancti quia renouatur,
 vel quasi instauratur representatio, adhuc iuxta di-
 cta sententia censetur manere indulgentia, sicut di-
 cta est de Ecclesia iterum instaurata, vel mutata le-
 gatione cum suo titulo, quae moraliter censetur ca-
 pta cum praecedenti; est enim eadem. Sed omnia
 haec sunt satis incerta; neque enim in aliquibus
 aliis liquet identitas praecedentis cum sequenti; ex
 qua ferè tota decisio pendet, quia tamen pruden-
 ter, & sapientes viri identitatem morale agnos-
 cant, probabiliter praedicta sustineri possunt. Haec
 tenet Dicastillus, ubi supra, cui ego libenter adhae-

2. Sed quoniam fractio altaris priuilegiati, seu in-
 dulgentia plenaria praedicti, est necessaria ad id, ut con-
 secrationem, & consequenter indulgentiam amittit
 conatur. Gobat de indulgentiis p. 2. cap. 16. quaest. 76.
 num. 337. Ex decisionibus Pasqualigi putat quod
 Altare amittit consecrationem, si mensa remouetur
 à lapide, seu ab inferiori structura, intelligenda est
 in casu, quo Altare fuit consecratum cum tota inferiori
 structura, secus si mensa seorsum sit consecrata, &
 polita superposita sit inferiori structura, etiam si ita sit
 cementata, ut non possit separari. Ratio est, quia in-
 feriostructura non communicat in consecratione;
 Suarez tom. 3. in 3. part. disputat. 82. sect. 5. item
 intelligenda est in casu, quo Altare coniungitur in-
 feriostructura, firma & stabili coniunctione, qua-
 lis est cementaria, secus si coniunctio
 sit ex natura sua mobilis, & ex institutione, Lay-
 man lib. 4. dist. 5. cap. 6. num. 6. contra Lugonem de
 Euchor. dist. 20. sect. 2. num. 71. item intelligen-
 da est in casu, quo structura inferior est lapi-
 dea, secus si sit lignea, nam Altare non po-
 test conlari ex ligneo cap. Altaria; de consecr.
 dist. 1.

3. Si Altare stabile integrum transferatur de loco
 ad locum, non amittit consecrationem, nam cum re-
 maneat integrum, remanet etiam forma ipsius decif. 4.
 post Suarez & Lugonem locis citatis. Et si destruat
 paries, cui est compaginatum Altare, non ideo
 amittit hoc consecrationem, ut potè retinens adhuc
 totam suam formam. Idque verum est, etiam si Al-
 tare sit in compaginatum parieti, ut ab ipso sustentetur,
 ut si sola mensa lapidea absque stipitibus, aut
 structura inferiori inferatur parieti.

4. Si aliquid de stipitibus, Altaris, seu inferioris
 structurae remouetur, vel frangatur, non ideo amit-
 titur Altare consecrationem, nisi tunc multi lapides au-
 ferantur, ut inferior structura non sit amplius apta
 ad sustentandum Altare, quia tunc solum amittit
 formam. Vnde si ex quatuor columnis, quibus
 solum insidit Altare, vna auferatur, nil officit con-
 secrationi.

5. Certum est amitti consecrationem, quoties fran-
 gatur, vel amouetur sigillum sepulchri, in quacunque
 parte Altaris illud sigillum reperitur, cap. Ad haec de
 consecr. Eccles. vel altar. vel sit enormis fractio ipsius
 mensae, quae quidem tunc solum, & semper fit, quando
 amittitur forma Altaris, committendum est iudicio
 viri prudentis, qui quidem dicit non amitti licet men-
 sae frangatur, vel in cornibus, vel etiam per medium,
 modo partes fixae non moueantur loco. Quod si vel
 vtraque, vel vna solum, quae tamen excedat quartam
 partem mensae, loco moueatur, tum vtraque amittit
 consecrationem, est illa, quae remansit, sit capax
 Hostiae, & Calicis.

6. Si quis in Altari, quod vel nunquam habuit,
 vel amittit consecrationem, celebret, bona, vel etiam
 mala fide, Altare illud non indiget alia consecratione,
 sed peccat mortaliter; qui mala fide in illo Sacram
 Tom. IV.

fecit, Et consequenter sine ulteriori consecratione va-
 lebit fauor Altaris priuilegiati.

7. Haec breuiter referre volui, idcirco, quod haec
 doctrinae sint omnes non solum probabiles, sed per-
 utiles Parochis, in quorum Ecclesiis sunt per ista
 tempora bellica facta variae mutationes circa Altaria.
 Huicque Gobat.

R E S O L. XXV.

An Missa dicta in Altari priuilegiato proffit viu-
 entibus?

Et an Pontifex possit Altaria priuilegiata pro viu-
 is concedere?

Et an sit licitum viuentem sibi Missam pro defunctis ce-
 lebrari facere? Ex p. 9. tract. 2. Res. 18.

§. 1. **N**Oster Megala tom. 1. var. resolut. ponit hunc
 casum, & in resol. 19. negatiue responderi
 nam considerandum est in Missis Altarium priuile-
 giatorum, Sacrificium Missae non absolute sumptum,
 pro ut Sacrificium est, & opus satisfactorium, sed tan-
 tum pro ut celebratur in tali Altari à Summo Pontifi-
 ce priuilegiato; & hoc modo sumptum, nullo modo
 viuenti prodesse potest: quia cum hoc sit quasi priuile-
 gium personale, & Indulgentia concessa pro anima-
 bus, quae detinentur in poenis Purgatorij vt ex forma
 talium concessionum patet; non potest in viuentem
 transferri, nisi speciali facultate in ipsamet concessione
 expressa hoc concedatur, vt patet ex D. Th. in 4. dist. 20.
 art. 5. q. 3. ad 2. Indulgentiae enim eis tantum vtilis
 sunt, ad quos directae referuntur. Et praeterea, dato
 quod praedictum priuilegium, & praedictae Indulgentiae
 possint etiam prodesse viuenti; earum tamen effe-
 ctus non possent suspendi ad aliud tempus extra illud,
 quo sit opus: ex quo acquiruntur, cum concedantur in
 ipso instanti, in quo opus consummatur, nisi aliud ex-
 primant, per dicta à Suarez tom. 4. disp. 52. sect. 2. Et ra-
 tio est: quia Indulgentiae non plus operantur, quam
 expriment, vt dictum est, & si ex forma earum non
 constat intentionem concedentis fuisse, vt effectus sus-
 pendatur vsque ad tempus mortis, si aliquis velle sus-
 pendere, nihil operetur: sed formae omnium Indul-
 gentiarum de huiusmodi dispensatione verba non fa-
 ciunt; ergo non est hoc affirmandum, salvo semper
 &c. Et ideo sententiam Megalae sequitur etiam Garcia
 in Summa moralis, tract. 3. difficult. 10. dub. 7. num. 9. & 19.
 Fraxinellus de oblig. Sacerd. sect. 3. prenot. 4. §. 3. num. 5.
 & Bordonus tom. 2. resol. 91. quaest. 2. num. 4. qui optimè
 notat, posse Pontificem Altaria priuilegiata pro viu-
 is concedere, cum nullum inde sequatur absurdum, ta-
 men hactenus concessa non videntur. Dicendum est
 igitur, Missam celebratam in Altari priuilegiato, qua-
 tenus Altare priuilegiatum est, (non quatenus Missa
 est Sacrificium, & opus satisfactorium,) viuentibus
 non posse prodesse: quia Indulgentiae Altaris priuile-
 giati sunt priuilegium personale pro animabus in Pur-
 gatorio existentibus, vt ex verbis & forma huiusmodi
 concessionum apparet; ergo viuentibus non possunt
 applicari neque prodesse, nisi in ipsa concessione In-
 dulgentiae, & priuilegio, specialiter, & expressè id
 concedatur: quod quidem nullo modo concedi con-
 suevit.

2. Sed hinc obiter discutienda venit illa quaestio, an
 sit licitum, viuentem sibi Missam pro defunctis cele-
 brari facere? Et affirmatiuam sententiam nominatim
 contra me tenet amicus meus Pater Lezana in Summa
 qq. regul. tom. 4. verb. Missa, num. 54. [Primò, quia cre-
 di par est ita institutum esse à Christo hoc Sacrificium
 & ab Ecclesia tale Officium mortuorum, vt prodesse
 possint

Sup. hac
 quaest. in
 Res. not. seq.

possint ei, cui applicantur pro quacunque necessitate, & peccatione, in qua futurus sit capax effectus illorum; ita ut interim non maneat suspensus, sed veluti referuatus in acceptatione diuina, ad modum, quo Theologi dicunt, merita mortificata per peccatum, manere in Dei acceptatione, retribuenda, dum homo capax illorum fuerit. Vnde hoc non est, simpliciter loquendo, applicare illa pro viuis, sed applicare pro mortuis: siquidem applicatur viuis pro tempore, quo mortui fuerint. Secundò, quia ita gessisse insignes viros pietate, & doctrina constat ex Historiis: siquidem de Alberto magno id refert Ferdinandus del Castillo in *Histor. gener. S. Dominici, part. 2. lib. 3. cap. 46.* & de Henrico Comite de Reccen, Episcopo Ratisponensi, Vniuersus Hunus in *Histor.* Quod etiam imitati sunt plures alij, ex Doctorum consilio, nostris temporibus pietate, & deuotione insignes. Tertio, quia id fauet non solum pietati, & deuotioni; sed etiam humilitati, & memoriae mortis, quae tam vtilia sunt hominibus. Limitant tamen aliqui, dummodo non dicantur ex orationes, quae supponunt aliquem discessisse à vita, v. g. *Oratio, Inclina, Domine, &c.* in qua dicitur, *quem de hoc saculo migrare iussisti.* Ne mendacium committatur. Sed hanc limitationem non admittunt Faustus, & Fagund. quia etiam in Missis Defunctorum, quando dicuntur pro iis, qui multò antè tempore decesserunt, dicimus in Oratione Offertorij: *Domine Iesu Christe, Rex gloria, libera animas omnium fidelium Defunctorum de penis Inferni, & de profundo lacu. libera eas de ore leonis: ne absorbeat eas Tartarus: ne cadant in obscurum, &c.* In qua Oratione à Deo postulat Ecclesia, ne animae illorum Defunctorum ad penas Purgatorij detrudantur, dum dicit: *Ne cadant in obscurum, ne absorbeat eas Tartarus.* Cum tamen illae iam in eodem igne sint; vel fuerint; & tamen nullum mendacium committitur; quia ne committatur, sufficit, quòd Ecclesia representet illas animas Christo, ac si tunc à vita essent discessurae, easque consideret quasi adhuc agonizantes, & pro iis oret, vt à Purgatorij ignis penis liberentur, & pro iis oret, vt à Purgatorij ignis penis liberentur, vt dicit Henríquez lib. 9. de *Missis, cap. 16. num. 3. fine.* Sic etiam in calu praesenti, vt veritas salua, & illibata persistat, sufficit, si Ecclesia, & Sacerdos oret pro viuo, & representet eum Christo Domino, ac si iam vitam cum morte commutauerit, & post ipsius mortem. Ex quibus soluantur, quae Fraxinellus *suprà, sect. 3. prae not. 4. §. 3. n. 4.* & Diana *5. parte, tract. 13. Miscellan. resol. 2. post Layman, & alios asserunt còtra hanc doctrinam.* Hucusque; Czana.

3. Sed ego non discedo ab opinione, quam decui, & quam me citato, docet nouissimè Hieronymus Garcias in *Summa moralit, tract. 3. diff. 10. dub. 7. num. 13.* ybi sic ait: [A cerca de hazer se dezir el Officio de Difuntos, y honras en vida, como si actualmente vno estuieresse en el ataud, ay diuision entrè los DD. Lucas Pinello *cap. 7. citat. dub. 3.* afirma que, se vsa mucho en el Estado de Lorena, y en España lo vsan tambien algunos, y yo me hallado en vn caso destes, y assi esta costumbre como pia, & laudabile, la aprueuan, y defendien muchos. La razon es, porque lo vno no es ello en si malo, y lo otro que con esto cuitan la negligencia de sus herederos; empero aduertien algunos destes Autores, que non se diga en la Missa algunas oraciones que supponen al muerto, por quien se aplican, porque no se verificarian las palabras, quales con aquellas: *Vt animam famuli tui, quam de hoc saculo hodie migrare iussisti, &c.* Però non obstante la autoridad de los DD. por mejor, y mas acerrado tengo no vsar de semejante costumbre donde la ay, ni introducir la donde no la ay. La razon porissima es, porque esto es contra la praxis, y costumbre de la Iglesia Romana, pues es llano, que la intencion de la Iglesia es, que la Missa de *Requiem* se diga por Difuntos, y no

se yo que mas tengenda la Missa de *Requiem*, que la de tempore para viuos, aora sea considerando sus frutos, y efectos *ex opere operato*, aora sea considerando sus frutos, y efectos *ex opere operantis*, y assi applicar a vn viuo resposos, *ex opere operantis*, que fueren à los Difuntos, huele à vn no se que de superficialidad, y assi el que quisiere acertar, si quisiere hazer se honras en vida, hagase desir las Missas de algun misterio, ò Santo, ò de nuestra Señora, y con esto euitará la negligencia de sus herederos, y no se pondra en contingencia, si se verifican, ò no, las palabras de las oraciones, ni si va contra el estylo de la Iglesia, y sus rubricas, y al fin todos los Theologos conuencian, que assi como es mejor *caeteris paribus* dezir Missa de *Requiem* por los Difuntos, quando ay lugar, porque la Iglesia las tiene ordenadas para ellos; assi hemos de dezir de las de tempore respecto de los viuos; con lo qual se responde à los fundamentos de la opinion contraria. Italle, cui etiam adde Rubeum de *Sacrificio Missae, lib. 3. disp. 4. q. 1. n. 1.* Itaque concedo fructum respondentem Missa de *Requiem*, & Officio Defunctorum, posse in rigore applicari viuis, aequè ac Defunctis, cum sit fructus satisfactionis ex opere operato, & operantis, cuius viuis, ac Defuncti sunt capaces; id tamen est contra ordinationem Ecclesiae, quae diuersas Missas, & Officia, pro viuis, & Defunctis instituit, proindeque Missa viuorum debent esse de Sanctis, pro remissione peccatorum, &c. Et ita nostram sententiam, praeter Doctores citatos, tenet Castrus Palaua *tom. 4. tract. 11. disput. unica, punct. 6. n. 19.*

RESOL. XXVI.

An si Regulares non promittant celebrare Missam in Altari priuilegiato, excusentur aliquando à peccato, si illa in alio Altari celebrent?

Et aduertitur, quod Leo X. concessit Benedicimus, & per communicationem ceteris Religiosis, vt quilibet Religiosus Sacerdos dicens tres Missas pro quocunque affine suo intra tertium gradum in Altari à suo Superiore deputato, & assignato, liberet animam illius à penis Purgatorij. Ex p. 9. tract. 2. Res. 19.

§ 1. Afirmatiuè respondi in *part. 3. tract. 6. res. 6.* Et, me citato, hanc sententiam docet nouissimè Hieronymus Garcias in *Summa moralit, tract. 3. diff. 11. dub. ult. num. 3.* sic asserens: [Aduertite, que aunque alguna persona imbie à vn Conuento, ò Parochia cien Missas, para que la digan en Altar priuilegiado, que si no lo prometen, que no peccat non dizendose alla, y aunque se lo prometan, sino dà mas limosna; no peccaran, saltim mortalmente, o celebrandolas en dicho Altar. Las razones, que puede dar Diana, si vienen à los ojos: lo vno, porque no se pueden dezir alli tantas Missas, porque todos las quieren en Altar priuilegiado: lo segundo, que no dando mas limosna, no es iusto obligar à mas de lo ordinario, que se digan: y assi en San Lorenzo el Real, el que quiere Missa en Altar colateral, que son los priuilegiados, dan dos reales de limosna: Leon X. concedió à los Benitos de Italia, y por comunicacion à todas las demas Religiones, que participan de sus priuilegios, que qualquier Religioso Sacerdote, que dixere tres Missas por algun deudo suyo, dentro del tercer grado, en vn Altar deputado, ò señalado por el Superior, sa que aquella alma de Purgatorio, como si huuiesse dicho Missa en los Altares de San Gregorio, ò San Sebastian de Roma, que son priuilegiados. Referece en nuestro Compendio, v. *Animas de Purgatorio, §. 3.*] Ita Garcias.

RESOL.

* Quae nunc est in tom. 2. tractat. 1. Res. 79.